

BESLUIT ONTGRONDINGENWET VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Datum : 31 maart 2015
Onderwerp : Ontgrondingenwet - gemeente Winterswijk
Activiteit : Kleiwinning

Zaaknummer : 2007-006148

I GEGEVENS

1. SITUATIE

Op 18 juni 1975 hebben wij vergunning verleend voor een ontgroning ten behoeve van kleiwinning tussen de Vreehorstweg en de Driemarkweg ten zuidwesten van Winterswijk onder nummer 742-356/190-1214. In de considerans van die vergunning is vermeld dat met deze speciewinning voor geruime tijd in de grondstoffenbehoefte van steenfabriek De Vliet kon worden voorzien. Volgens de aanvraag zou aanvankelijk 35.000 m³ specie per jaar gewonnen worden, binnen een aantal jaren op te voeren naar 80.000 m³. Leges zijn betaald over 1.000.000 m³ specie.

Ter plaatse van de ontgroning bevindt zich een laag goede klei van ten minste 50 m dik. Dit is een in Gelderland unieke situatie: in het rivierengebied, waar de meeste klei wordt gewonnen, zijn de kleilagen hooguit enkele meters dik en is alle klei op een locatie binnen een afzienbare periode te winnen. Aan de Vreehorstweg ligt een enorme voorraad klei geconcentreerd op een plek zodat op die locatie lang kan worden gewonnen.

De vergunning is op 19 maart 1999 op verzoek van de vergunninghouder gewijzigd. Dit betrof een ondergeschikte wijziging van de insteek van de ontgroning en het toestaan van het aanwenden van een beperkte hoeveelheid klei voor een ander doel dan in de oorspronkelijke vergunning was voorgeschreven.

In de vergunning is geen einddatum opgenomen. Het niet opnemen van een einddatum was destijds gebruikelijk. In plaats daarvan werd in een voorschrift bepaald dat Gedeputeerde Staten een termijn konden stellen waarbinnen het ontgronde terrein overeenkomstig de gestelde voorwaarden moest zijn opgeleverd (voorschrift I 11 van de vergunning).

2. PROCEDURE

Wij hebben op 1 oktober 2014 een ontwerpbesluit ter inzage gelegd dat strekte tot het stellen van een termijn voor beëindiging van deze vergunning, op basis van het huidige ontgrondingenbeleid zoals vastgelegd in onze Omgevingsvisie Gelderland (die na het publiceren van het ontwerpbesluit in werking is getreden en de oude structuurvisie Streekplan 2005 vervangt), het Beleidsplan zand- en kleiwinning en de uitwerking daarvan in de nota "Afsluiten ontgrondingsvergunningen zonder einddatum".

Voor de ambtshalve wijziging van deze vergunning geldt afdeling 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht.

Voorafgaand aan deze procedure hebben wij overleg gevoerd met de oorspronkelijke vergunninghouder. Dit overleg heeft toen niet tot overeenstemming over een acceptabele eindtermijn geleid. De vergunninghouder wil geen eindtermijn in de vergunning en heeft het standpunt dat de aanwezige klei zo lang de voorraad strekt moet kunnen worden gebruikt ten behoeve van de grondstoffenvoorziening.

Tijdens de termijn van tervisieligging van 1 oktober 2014 tot 12 november 2014 is een zienswijze ingebracht door Bureau mr. G.J.A Sigmond B.V. bij brief van 3 november 2014 namens de directie van steenfabriek De Vlijt B.V., Misterweg 174 te Winterswijk.

Samenvatting zienswijze:

1. Appellant is van mening dat bij De Vlijt sprake is van een unieke situatie vanwege de omvang van het kleipakket (circa 50 m dik). De omvang van de winlocatie is circa 14 ha. De locatie omvatte derhalve bij vergunningverlening 6 à 7 miljoen m³ te winnen klei.
2. Door gewijzigde marktomstandigheden is de oorspronkelijke verwachting niet gerealiseerd. Indien dit echter wel het geval zou zijn geweest, dan nog zou de winning ook nog ruim 80 jaar duren.
3. Ook de kleisoort is uniek, dit levert een baksteenproduct op dat nergens in ons land elders geproduceerd kan worden. Voor De Vlijt, die ten opzichte van de grootste bouwactiviteit in ons land in vergelijking met de concurrerende baksteenfabrieken bovendien excentrisch gesitueerd is, betekent dit onderscheidende productie segment feitelijk de levensader. Zonder deze klei verliest De Vlijt zonder twijfel haar bestaansrecht in de Nederlandse baksteenindustrie.
4. Ervan uitgaande dat er momenteel nog ruim 5 miljoen m³ baksteenklei in de winlocatie aanwezig is, wordt - uitgaande van een wintempo van circa 30.000 m³ per jaar - bij een vergunningstermijn van 15 jaar ingevolge het ontwerpbesluit - de toekomstige winning van (5 miljoen minus 450.000 m³ =) circa 4,5 miljoen m³ waardevolle baksteenklei onzeker, een inbreuk op dit zeer aanzienlijke eigendomsbelang van De Vlijt. De in het ontwerpbesluit gedane suggestie dat de vergunning na 15 jaar wellicht verlengd kan worden doet volgens appellant aan die onzekerheid niets af. Afgezien van de geschetste gevolgen voor het voortbestaan van de Vlijt, is dit bovendien niet te rijmen met het zuinig om gaan met grondstoffen en optimale benutting van winlocaties.
5. De Vlijt zou door de wijziging in de verleiding kunnen komen het aanzienlijke economische belang dat de kleivoorraad vertegenwoordigt, voor zover mogelijk, in kortere tijd te gelde te maken om zo haar schade zoveel mogelijk te beperken. Dit kan het zuinig gebruik zeker geweld aan doen en kan ook leiden tot overlast door te wijzigen transport routes.
6. Jaarlijks wordt er iedere 4 à 5 weken gedurende hooguit 3 dagen uitsluitend gedurende de dagperiode klei gewonnen in de winlocatie en afgevoerd naar de fabriek. De kleiwinning heeft nooit aanleiding tot maatschappelijke bezwaren. Het argument van overlast is op deze locatie niet van toepassing.

7. Appellant ziet ook niet in welke mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen zich in de toekomst zouden kunnen voordoen in dit agrarische gebied die op dit moment rechtvaardigen inbreuk te doen op het zeer aanzienlijke eigendomsbelang van De Vlijt.
8. Het ontwerpbesluit is uitsluitend op grond van overwegingen van algemene aard genomen. Nergens blijkt echter dat aan de specifieke omstandigheden van de Vlijt recht wordt gedaan. Gezien de aanzienlijke ingreep die wordt gedaan in de bestaande rechten van De Vlijt en de grote financieel-economische gevolgen die dit voor haar kan hebben, moet het ontwerpbesluit dan ook als onnodig, onvoldoende gemotiveerd, onredelijk bezwarend voor De Vlijt en daarmee als onrechtmatig worden beschouwd.
9. Verzocht wordt met het oog op de bijzondere situatie ter plaatse en in weerwil van het algemene beleid op dit punt, de vergunning voor onbepaalde tijd van De Vlijt te handhaven.

Op 11 maart 2015 heeft op verzoek van de vergunninghouder een gesprek plaatsgevonden tussen vergunninghouder en mevrouw J. Meijers, lid van Gedeputeerde Staten. In dit gesprek zijn vorenstaande argumenten deels herhaald. Ook heeft de vergunninghouder benadrukt welke verschillen er bestaan met andere vergunningen voor kleiwinning in Gelderland die afwijking van het beleid rechtvaardigen.

De winning en de fabriek in Winterswijk vormen een twee-eenheid. In het rivierengebied, waar de meeste steenfabrieken liggen, is de situatie heel anders: steenfabrieken laten klei over de rivier aanvoeren en hebben bijna geen eigen winningen meer. Deze fabriek is zeer afhankelijk van de winning ter plekke. Wat de ruimtelijke claim betreft is vrijwel het hele vergunde perceel al lange tijd in gebruik als kleiwinning. De resterende voorraad gaat de diepte in. Het is vrijwel ondenkbaar dat op het perceel van de groeve een andere ruimtelijke ontwikkeling zou gaan spelen die zou nopen de winning te staken. In tegenstelling tot andere kleiwinningen is het feitelijke ruimtegebruik hier al decennia lang groeve. Wat dit betreft is deze vergunning, vanwege de unieke dikte van de kleilaag, meer te vergelijken met een steengroeve dan met andere kleiwinningen.

II BELANGENAFWEGING

Op grond van ons huidige Beleidsplan zand- en kleiwinning geldt voor ontgrondingsvergunningen een maximale vergunningstermijn van 15 jaar, omdat daarmee eventuele overlast voor omwonenden in de tijd beperkt blijft en omdat de provincie wil kunnen inspelen op toekomstige maar nog niet voorziene ruimtelijke ontwikkelingen. De onbeperkte geldigheid van vergunningen kan tot in lengte van dagen een belemmering betekenen voor nieuwe ontwikkelingen ter plaatse. Daarom bekijken wij momenteel alle vergunningen die in het verleden zijn verleend zonder uitvoeringstermijn en einddatum. Wij streven ernaar deze vergunningen onmiddellijk of binnen een redelijke termijn te beëindigen. Dit is vastgelegd in de nota "Afsluiten ontgrondingsvergunningen zonder einddatum".

In de vergunning 742-356/190-1214 is geen einddatum opgenomen. Op grond van het beleid hebben wij een ontwerpbesluit gepubliceerd dat strekt tot het stellen van een eindtermijn, waarbij de ontgronding volgens de gestelde voorwaarden opgeleverd zou moeten zijn voor 1 januari 2030.

Het belang van de vergunninghouder ligt in het veiligstellen van de grondstoffenvoorziening. De vergunninghouder wenst daarom geen eindtermijn in de vergunning.

Wij erkennen het economisch belang van de vergunninghouder. Daarnaast erkennen wij dat de situatie van de onderhavige vergunning zo uniek is dat deze een afwijking van ons beleid rechtvaardigt. Andere Gelderse kleivergunningen zien op een grote oppervlakte met een dunne laag klei. Elk deel van de vergunning is kort in gebruik als winlocatie, waarna de eindbestemming gerealiseerd kan worden. Een langdurige vergunning betekent een langdurige ruimtelijke claim op het gebied die mogelijke gewenste ruimtelijke ontwikkelingen blokkeert, terwijl het per oppervlakte om een korte ingreep en een beperkte hoeveelheid grondstof gaat.

Bij de onderhavige vergunning gaat het om een beperkte oppervlakte waar veel grondstof ligt. De locatie is afgeschermd door beplanting en is al decennia lang zonder noemenswaardige overlast in gebruik. De feitelijke functie van het gebied is groeve. Daarmee onderscheidt deze vergunning zich van alle andere Gelderse vergunningen voor kleiwinning. Daarnaast ligt de groeve in een gebied dat vergeleken met de andere gebieden in Gelderland weinig ruimtelijke dynamiek kent. Het is haast ondenkbaar dat zich in dit kleine gebied een ruimtelijke ontwikkeling zal voordoen die strijdig is met het gebruik als groeve.

CONCLUSIE

Op grond van bovenstaande overwegingen komen wij tot de conclusie dat het wenselijk is de vergunning niet te wijzigen.

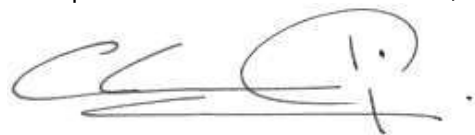
III BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland,
gelet op de Ontgrondingenwet en de Gelderse Omgevingsverordening

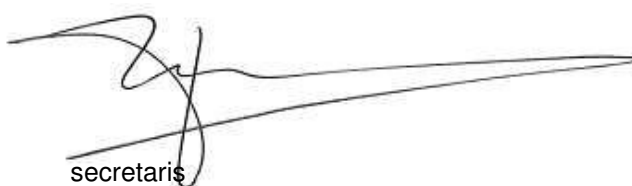
HEBBEN BESLOTEN

de ontgrondingsvergunning 742-356/190-1214, verleend op 18 juni 1975, in afwijking van ons ontwerpbesluit **niet** te wijzigen.

Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Commissaris
van de Koning

secretaris

BEROEP

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage).

Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Als gedurende de beroepstermijn om een voorlopige voorziening is verzocht, wordt het besluit niet van kracht voordat op dat verzoek is beslist.

Voor het behandelen van het beroepschrift en voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven.
Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de Raad van State, telefoonnummer (070) 426 44 26.